

Sygn. akt VII U 96/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 lipca 2019 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Marcin Graczyk
Protokolant:	praktykantka Julia Bartolik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 lipca 2019 r. w Warszawie

sprawy A. K. (1) i W. K. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

z udziałem T. C., A. G., R. K., Ł. Ł., P. M. (1), A. R., Ł. S., K. S., B. T. i R. S.

na skutek odwołania A. K. (1) i W. K. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

z dnia 27 czerwca 2017 r.

nr (...),

nr (...),

nr (...),

nr (...),

nr (...),

nr (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 27 czerwca 2017 r. nr (...) w ten sposób, że stwierdza, że A. G. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umów o świadczenie usług wykonywanych u płatnika składek Agencja Ochrony Osób i Mienia (...), W. K. (1) w okresie od 01.06.2012 r. do 31.12.2015 r. nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu,

2. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 27 czerwca 2017 r. nr (...) w ten sposób, że stwierdza, że T. C. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umów o świadczenie usług wykonywanych u płatnika składek Agencja Ochrony

Osób i Mienia (...), W. K. (1) w okresie od 01.09.2014 r. do 30.11.2014 r. nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu,

3. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 27 czerwca 2017 r. nr (...) w ten sposób, że stwierdza, że B. T. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umów o świadczenie usług wykonywanych u płatnika składek Agencja Ochrony Osób i Mienia (...), W. K. (1) w okresie od 01.11.2014 r. do 31.01.2015 r. nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu,

4. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 27 czerwca 2017 r. nr (...), w ten sposób, że stwierdza, że Ł. S. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umów o świadczenie usług wykonywanych u płatnika składek Agencja Ochrony Osób i Mienia (...), W. K. (1) w okresie od 01.02.2012 r. do 31.12.2014 r. nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu,

5. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 27 czerwca 2017 r. nr (...), w ten sposób, że stwierdza, że Ł. Ł. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umów o świadczenie usług wykonywanych u płatnika składek Agencja Ochrony Osób i Mienia (...), W. K. (1) w okresie od 01.08.2012 r. do 30.08.2015 r. nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu,

6. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 27 czerwca 2017 r. nr (...), w ten sposób, że stwierdza, że A. R. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umów o świadczenie usług wykonywanych u płatnika składek Agencja Ochrony Osób i Mienia (...), W. K. (1) w okresie od 01.01.2013 r. do 31.12.2015 r. nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu.

UZASADNIENIE

W dniu 27 lipca 2017r. A. K. (1) i W. K. (2), prowadzący działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej – Agencja Ochrony Osób i Mienia (...) s.c., reprezentowani przez pełnomocnika, złożyli odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W.:

- (...) dotyczącej A. G. (VII U 259/18),
- z dnia 27 czerwca 2017 roku, znak: (...) dotyczącej T. C. (XIV U 2234/17),
- z dnia 27 czerwca 2017 roku, znak: (...) dotyczącej B. T. (XIV U 2236/17),
- z dnia 27 czerwca 2017 roku, znak: (...) dotyczącej Ł. S. (VII U 96/18),
- z dnia 27 czerwca 2017 roku, znak: (...)dotyczącej Ł. Ł. (VII U 105/18),
- z dnia 27 czerwca 2017 roku, znak: (...) dotyczącej A. R. (VII U 192/18).

Powyższe decyzje odwołujący zaskarżyli w całości, zarzucając im:

1) naruszenie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (dalej jako „ustawa systemowa” lub „u.s.u.s.”) w brzmieniu obowiązującym w okresie objętym kontrolą poprzez jego niewłaściwe zastosowanie

i błędną subsumpcję do ustalonego w toku kontroli stanu faktycznego i uznanie,

że umowy zlecenia zawierane przez Agencję Ochrony Osób i Mienia (...) s.c.

(dalej zwaną „płatnikiem” lub (...) s.c.”) i (...) Organizacji (...) R. S. (dalej (...)) obejmują jeden stosunek zobowiązaniowy, podczas gdy materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał ku temu podstaw;

2) naruszenie art. 86 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i błędną subsumpcję do ustalonego w toku kontroli stanu faktycznego i uznanie, że płatnik naruszył przepis art. 9 ust. 2 przywołanej wyżej ustawy, podczas gdy materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał ku temu podstaw;

3) naruszenie art. 58 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2016r. poz. 380 ze zm., dalej zwanej „k.c.”) poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i błędną subsumpcję do ustalonego w toku kontroli stanu faktycznego i uznanie, że umowy zlecenia zawierane przez płatnika i (...) Organizacji (...) R. S. zostały zawarte w celu obejścia ustawy, podczas gdy materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał ku temu podstaw;

4) naruszenie art. 353¹ k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i błędną subsumpcję do ustalonego w toku kontroli stanu faktycznego i uznanie, że treść umów zlecenia zawieranych przez płatnika i (...) Organizacji (...) R. S. sprzeciwiała się ustawie, podczas gdy materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał ku temu podstaw.

Wskazując na powyższe zarzuty odwołujący wnieśli o zmianę zaskarżonych decyzji i rozstrzygnięcie co do istoty sprawy poprzez ustalenie, że:

- A. G. (decyzja znak: (...)), jako osoba wykonująca pracę na podstawie umów o świadczenie usług wykonywanych u płatnika składek Agencja Ochrony Osób i Mienia (...) s.c. w okresie od 1.06.2012 r. do 31.12.2015 r. nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu,
- T. C. (decyzja znak: (...)), jako osoba wykonująca pracę na podstawie umów o świadczenie usług wykonywanych u płatnika składek Agencja Ochrony Osób i Mienia (...) s.c. w okresie od 1.09.2014 r. do 30.11.2014 r. nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu,
- B. T. (decyzja znak: (...)), jako osoba wykonująca pracę na podstawie umów o świadczenie usług wykonywanych u płatnika składek Agencja Ochrony Osób i Mienia (...) s.c. w okresie od 1.11.2014 r. do 31.01.2015 r. nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu,
- Ł. S. (decyzja znak: (...)), jako osoba wykonująca pracę na podstawie umów o świadczenie usług wykonywanych u płatnika składek Agencja Ochrony Osób i Mienia (...) s.c. w okresie od 1.02.2012 r. do 31.12.2014 r. nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu,
- Ł. Ł. (decyzja znak: (...)), jako osoba wykonująca pracę na podstawie umów o świadczenie usług wykonywanych u płatnika składek Agencja Ochrony Osób i Mienia (...) s.c. w okresie od 1.08.2012 r. do 30.08.2015 r. nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu,
- A. R. (decyzja znak: (...)), jako osoba wykonująca pracę na podstawie umów o świadczenie usług wykonywanych u płatnika składek Agencja Ochrony Osób i Mienia (...) s.c. w okresie od 1.01.2013 r. do 31.12.2015 r. nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu.

Ponadto odwołujący wnieśli o orzeczenie o kosztach procesu wg. norm przepisanych, w tym o kosztach zastępstwa procesowego, a w uzasadnieniu odwołań wskazali, że podstawą wydania zaskarżonych decyzji było postępowanie kontrolne przeprowadzone u płatnika składek Agencja Ochrony Osób i Mienia (...) s.c., a także równoległe u innego płatnika składek (...) Organizacji (...). Zdaniem odwołujących kontrolujący dokonali błędnej subsumpcji zgromadzonego podczas kontroli materiału, a także niewłaściwej interpretacji obowiązujących przepisów prawa, czego efektem było ustalenie, że umowy cywilnoprawne zawierane z ubezpieczonymi przez ww. płatników obejmowały w istocie jeden stosunek zobowiązaniowy, a także służyły obejściu prawa, zaś konsekwencją powyższego było wydanie zaskarżonych decyzji. W dalszej części odwołujący szczegółowo rozwinęli zarzuty, powołując liczne okoliczności, które w ich ocenie prowadziły do wadliwego wydania zaskarżonych decyzji. Odwołujący zakwestionowali m.in. ustalenia zespołu kontrolującego dokonane w trakcie kontroli, w tym w zakresie stwierdzenia, że przy zawieraniu umów

zlecenia informowano zleceniobiorców o konieczności zawarcia drugiej umowy zlecenia z (...) oraz, że płatnik składek (...) s.c. nie naliczał składek na ubezpieczenia społeczne za zatrudnionych zleceniobiorców, co w ich ocenie stoi w sprzeczności z zebrany materiał dowodowy, w szczególności z zeznaniami świadków. Kontrolujący pominięli również fakt, że płatnik dysponował oświadczeniami każdego ze zleceniobiorców, składanymi przy zawieraniu umów zlecenia, w których oświadczały wprost, że podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u innego płatnika, a co więcej, zupełnie zignorowali fakt, że płatnik nie miał narzędzi ani do weryfikacji oświadczeń zleceniobiorców, ani wpływu na to, w jakim trybie i na jakich zasadach świadczą zlecenie u innych zleceniodawców. Poza tym ustalenia zespołu kontrolującego nie przystają do treści art. 9 ust. 2 ustawy systemowej, który wskazuje, że w przypadku istnienia kilku tytułów do objęcia ubezpieczeniem społecznym obowiązkowy jest tytuł, który powstał najwcześniej. Zdaniem odwołujących zespół kontrolny dokonał oceny zeznań ubezpieczonych w sposób nierzetelny, jako przykład podając podjętą przez ten zespół próbę uzasadnienia tezy o marginalności i dorywczości zatrudnienia w (...). Odwołujący zakwestionowali również ustalenia zespołu kontrolnego w zakresie braku świadomości ubezpieczonych co do pracy dla dwóch różnych firm, nieopłacania za nich składek na ubezpieczenia społeczne przez (...) s.c. oraz znacznie niższej wysokości wynagrodzenia otrzymywanego z (...). W ocenie odwołujących błędy i ustalenia zespołu kontrolującego najbardziej uwidoczniły się przy ustaleniu, że zlecenia na rzecz (...) s.c. i (...) miały podobny zakres i w obu przypadkach podlegały na ochronie mienia i dozorze. Zespół kontrolujący bezpodstawnie założył, że dozór i ochrona mienia to czynności mające „podobny zakres”, podczas gdy zaoferowany kontrolującym materiał dowodowy wskazuje, że są to rodzajowo różne czynności. Ponadto materiał dowodowy wskazuje, że ubezpieczeni wykonywali też zupełnie inne czynności, których nie sposób połączyć z dozorem lub ochroną, takie jak odśnieżanie terenu, obsługa recepcji, wydawanie kluczy itp. Nie może być zatem mowy o objęciu jednym stosunkiem zobowiązaniowym usług świadczonych przez ubezpieczonych na rzecz dwóch różnych podmiotów w sytuacji, gdy usługa dla każdego z tych podmiotów dotyczy różnych czynności, brak jest tożsamości czasowej, a usługi te świadczone są w różnych lokalizacjach. Odwołujący wskazali również, że uznanie przez organ rentowy, że zawierane z ubezpieczonymi umowy miały być nieważne z uwagi na ich ukierunkowanie na obejście ustawy lub sprzeczność z zasadami współżycia społecznego w rozumieniu 58 k.c., nie mogłoby stanowić podstawy do objęcia zleceniobiorców obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym. Pojawia się wewnętrzna sprzeczność, gdyż z jednej strony kontrolujący wywodzą, że umowy są nieważne, ponieważ zawarto je w celu obejścia ustawy, a z drugiej strony oczekują objęcia przychodu ubezpieczeniem społecznym. Tymczasem stwierdzenie nieważności czynności prawnej w postaci zawarcia umowy danego rodzaju nie może jednocześnie stanowić podstawy do zakwalifikowania jej według własnego uznania jako innej umowy tak, aby osiągnąć cel w postaci powstania obowiązku ubezpieczeniowego (odwołania z dnia 1 sierpnia 2017r. – akta spraw VII U 259/18, XIV U 2234/17, XIV U 2236/17, VII U 105/18, VII U 192/18).

W odpowiedziach na odwołania z dnia 22 sierpnia 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. wniósł o ich oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz o zasądzenie od strony odwołującej kosztów zastępstwa procesowego.

Uzasadniając swe stanowisko organ rentowy wskazał, że zaskarżone decyzje zostały wydane na podstawie ustaleń dokonanych przez Zakład w toku kontroli prowadzonej u płatnika. Płatnicy składek (...) s.c. oraz (...) jednocześnie zawierali z ubezpieczonymi dwie oddzielne umowy cywilnoprawne (umowy zlecenia). Przedmiot umów miał podobny zakres i w obu przypadkach polegał na dozorze i ochronie mienia. Wynagrodzenia z tytułu umów zawartych z płatnikiem (...) s.c. były znacznie wyższe niż wynagrodzenia wypłacane przez płatnika (...). Jak wskazywał organ rentowy ustalono, że podmiotem zatrudniającym był płatnik (...) s.c. i to on powinien naliczyć należne składki, przyjmując do podstawy wymiaru łączny przychód z tytułu wszystkich umów. W ocenie organu rentowego płatnicy jedynie w sposób formalny rozdzielili czynności w celu zawarcia dwóch umów cywilnoprawnych, a taka sytuacja w ustalonym w sprawie stanie faktycznym powinna być traktowana w świetle art. 9 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jako obejście prawa w rozumieniu art. 58 § 1 k.c. Celem tego działania była pozoracja zbiegu tytułów ubezpieczenia społecznego skutkująca obniżeniem kosztów związanych z opłacaniem składek na ubezpieczenia społeczne, tj. uniknięcie „oskładkowania” drugiej z umów opiekującej na wyższą kwotę. Tymczasem podleganie ubezpieczeniom społecznym, a w konsekwencji również podstawa wymiaru składek, wynikają z faktycznego wykonywania umów, a nie sposobu ich sporządzenia.

Organ rentowy podniósł także, że prowadzący (...) jednocześnie pełni funkcję dyrektora w Agencji Ochrony Osób i Mienia (...) s.c. i głównie to on prowadzi sprawy tej spółki. Przedmiot działalności obu płatników jest identyczny. Zdaniem organu rentowego, zawierając umowy zlecenia, spółka (...) s.c. informowała zleceniobiorców o konieczności zawarcia umowy z płatnikiem (...). Jak wynika z zeznań ubezpieczonych faktycznie realizowali oni umowę, jednakże z poszczególnymi osobami zawierano odrębne umowy zlecenia rozdzielając treść jednego stosunku zobowiązaniowego na dwa różne, podczas gdy, jak wynika z zeznań ubezpieczonych, w ramach obu umów wykonywali te same czynności i chronili te same obiekty. Z zeznań wynika również, że podstawowym ich zatrudnieniem było zatrudnienie w (...) s.c., zaś zlecenie w (...) miało charakter dorywczy i marginalny, i było wykonywane w czasie wolnym od pracy w (...) s.c. Ponadto ubezpieczeni otrzymywali wynagrodzenie z obu firm od R. S., często w jednej kopercie i nie zawsze wiedzieli, że pracę świadczą dla dwóch różnych podmiotów. Decydując się na zawarcie umowy zlecenia w (...) byli już zatrudnieni w spółce (...) s.c., a motywem podpisania umowy z (...) była chęć ubezpieczenia.

Organ rentowy, uzasadniając swe stanowisko, powołał się również na orzecznictwo Sądu Najwyższego, w tym na wyrok z dnia 7 stycznia 2013r. (I UK 372/12), w którym przyjęto, że zawarcie umowy o pracę nakładczą, w której wykonawca świadczy niewielką ilość pracy, mogło być przed 1 marca 2009r. (tj. przed dodaniem do art. 9 ustawy systemowej ust. 2b) uznane za obejście prawa w rozumieniu art. 58 § 1 k.c., gdy umowa ta miała na celu niepłacenie wyższych składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzenia przez ubezpieczonego pozarolniczej działalności gospodarczej. Orzeczenie to, zdaniem Zakładu, znajduje zastosowanie również w przedmiotowej sprawie. To zaś, że zlecenie było wykonywane nie wyłącza oceny dotyczącej ważności tego zobowiązania, w tym przypadku jako podstawy ubezpieczenia społecznego. Zastosowanie klauzuli nieważności z art. 58 § 1 k.c. jest szczególne (wyjątkowe), a zarazem szerokie, gdyż ocenie poddaje się skutki różnych zdarzeń i czynności prawnych. Badaniu podlega więc causa umowy, w szczególności czy umowa była konieczna w przypadku ubezpieczonego jako źródło utrzymania (...), a także, czy nie chodziło tylko o przedmiotowe wykorzystanie przepisów o ubezpieczeniu społecznym i stworzenie formalnej podstawy ubezpieczenia, tak aby zawarcie umowy zlecenia za jedyny cel miało unikanie płacenia składek na ubezpieczenia społeczne z prowadzonej działalności gospodarczej. Takiego celu nie usprawiedliwia zasada wolności umów, gdyż nie jest nieograniczona nawet w prawie cywilnym (art. 353¹ k.c.), co samo w sobie nie jest argumentem, tym bardziej, gdy nie można stwierdzić pozorności umowy (art. 83 § 1 k.c.), lecz szczególne działanie może być kwalifikowane, jako obejście prawa albo jako niezgodne z zasadami współżycia społecznego (art. 58 § 1 i § 2 k.c.). Ocen takich nie można było wykluczyć, gdyż wymagały tego stawiane zarzuty, właśnie ze względu na spójność systemu prawa, w którym obejście prawa i niezgodność z zasadami współżycia społecznego nie mogą być ograniczane lub wyłączane, tylko ze względu na nie zawsze uzasadniony prymat relacji pomiędzy zleceniodawcą i zleceniobiorcą. Ponadto, w ocenie organu rentowego, wprowadzić w myśl art. 353¹ k.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, ale pod warunkiem, że jego treść lub cel nie sprzeciwiają się właściwości i celowi tego stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. W przedmiotowej sprawie cel zawarcia w sposób formalny umowy zlecenia, która realizowana była w ramach innej umowy, sprzeciwia się właściwości i celowi tego stosunku oraz zasadom współżycia społecznego (odpowiedzi na odwołanie z dnia 22 sierpnia 2017r., akta spraw VII U 259/18, XIV U 2234/17, XIV U 2236/17, VII U 105/18, VII U 192/18).

Sprawy z odwołań A. K. (1) i W. K. (1) prowadzących działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej od decyzji dotyczących A. G., T. C., B. T., Ł. S., Ł. Ł., A. R. zostały połączone do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia na podstawie art. 219 k.p.c.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

R. S. od 15 kwietnia 1996r. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...) R. S.. W ramach prowadzonej działalności świadczy usługi w zakresie ochrony, dozoru, obsługi parkingów oraz sprzątnięcia obiektów. Od 14 grudnia 1999r. posiada koncesję na wykonywanie usług ochrony osób i mienia w formie bezpośredniej ochrony fizycznej (wypis z (...), k. 19-21 akt kontroli (...); zeznania R. S., k. 141 - 143 a.s.).

Agencja Ochrony Osób i Mienia (...) spółka cywilna została zawiązana przez K. S. i P. M. (1) na podstawie umowy spółki cywilnej z dnia 20 października 2005r. Od czasu powstania spółki jej wspólnicy zmieniali się: w dniu 1 marca 2013r. do spółki jako wspólnik przystąpił W. K. (1), a następnie w dniu 1 czerwca 2013r. ze spółki wystąpił P. M. (1). Z kolei w dniu 1 czerwca 2013r. ze spółki wystąpił P. M. (1), a z dniem 1 kwietnia 2016r. do spółki jako wspólnik przystąpił A. K. (1), zaś z dniem 31 grudnia 2016r. ze spółki wystąpił K. S. (umowa spółki, k. 177-179 a.s., aneksy do umowy spółki: z 1 marca 2013r., k. 180-184 a.s.; z 1 czerwca 2013r., k. 185-189 a.s.; z 1 kwietnia 2016r., k. 190-194 a.s.; z 31 grudnia 2016r., k. 195-199 a.s.; zeznania R. S., k. 141 - 143 a.s.).

Zarówno R. S., w ramach prowadzonej działalności (...) Organizacji (...), jak i Agencja Ochrony Osób i Mienia (...) s.c., świadczą usługi

w zakresie ochrony osób i mienia. Obie firmy świadczyły przy tym usługi na rzecz tych samych klientów, w tym hoteli należących do grupy Orbis (M., Novotel), a także hoteli (...) w W., P. i W.. (...) s.c. skupiała się na świadczeniu usług ochroniarskich w hotelach, natomiast (...) realizował usługi ochroniarskie również w innych miejscach, w szczególności z zakresie dozoru parkingów strzeżonych, a także ochrony sklepów i salonów jubilerskich oraz innych miejsc. Ponadto (...) świadczył usługi w zakresie prac dodatkowych w hotelach, takich jak prace porządkowe, obsługi bagażowa, czy praca na recepcji. (...) s.c. i (...) nie są powiązane kapitałowo, a usługi na rzecz tych samych klientów przez oba podmioty były wykonywane na podstawie odrębnie zawieranych umów (zeznania świadków: M. N., k. 138 – 139 a.s., J. M., k. 139 – 140 a.s., R. S., k. 141 - 143 a.s.).

R. S. w dniu 1 stycznia 2006r. zawarł z (...) s.c. (wówczas wspólnikami byli K. S. i P. M. (1)) umowę zlecenia, w której zobowiązał się wykonywać w cyklach miesięcznych następujące zadania: zorganizować pracę i funkcjonowanie (...) s.c., opracować dokumentację płacowo-kadrową i księgową, opracować dokumentację na potrzeby ZUS, realizować pracę z programem (...) oraz kontrolę zatrudnionych w Agencji. Umowa została zawarta na czas nieokreślony. Faktycznie współpraca między (...) s.c. a R. S. polegała na tym, że R. S. załatwiał różnego rodzaju sprawy spółki przy okazji wyjazdów w różne regiony Polski w związku z prowadzeniem własnej działalności, przy czym wykonywał umowę zlecenia osobiście, a nie w ramach prowadzonej działalności (...). Sprawy te dotyczyły m.in. obsługi pracy (...) s.c. w terenie, kontrolowania na prośbę wspólników spółki, prowadzenia rozmów m.in. w sprawach zatrudnienia, a także kontaktów z zatrudnionymi w spółce oraz dostarczania dokumentów. R. S. przewoził również pieniądze – wynagrodzenia i zaliczki dla osób pracujących w (...) s.c. na podstawie umów zlecenia, które przekazywał osobiście zleceniobiorcom albo koordynatorom nadzorującym pracę w obiektach ochraniających przez spółkę. W dniu 1 marca 2012r. R. S. zawarł z (...) s.c. aneks do powyższej umowy zlecenia, w którym powierzono mu realizację dodatkowych zadań związanych z organizacją, koordynacją i nadzorem pracy w ochraniających obiektach na terenie W., O. i P. (umowa zlecenia z 1 stycznia 2006r. z aneksem, k. 200-201 a.s.; zeznania R. S., k. 141 - 143 a.s.).

Do realizacji świadczonych usług wspólnicy (...) s.c. oraz (...) zatrudniali osoby na podstawie umów zlecenia. Agencja Ochrony Osób i Mienia (...) spółka cywilna zawierała tego rodzaju umowy, w których zleceniobiorcy zobowiązywali się wykonywać w cyklach miesięcznych następujące obowiązki: dozór wewnętrzny i zewnętrzny obiektu wskazanego przez zleceniodawcę, nocne dozоровanie zagrożonych miejsc i rejonów poza w/w obiektami, realizację domowych dyżurów w godzinach nocnych, a także realizację zadań określonych bezpośrednio przez kierownictwo lub właściciela obiektu. Umowy były zawierane na czas nieokreślony, z możliwością ich wypowiedzenia. W umowach wskazywano, że zleceniobiorca powinien się kierować wskazówkami zleceniodawcy co do sposobu wykonania zlecenia, a poszczególne zadania wykonywać w sposób samodzielny, z należytą starannością, bez bezpośredniego nadzoru i kierowania ze strony zleceniodawcy. Ponadto, zgodnie z umowami, w ramach miesięcznego cyklu, zleceniobiorcy mieli pełną swobodę w zakresie ustalania terminów i godzin wykonania zlecenia z innymi zleceniobiorcami dozorującymi obiekt. Zleceniobiorcy mogli również w określonych przypadkach (np. w razie choroby lub innej niemożności wykonania umowy), za zgodą zleceniodawcy, powierzyć wykonanie zlecenia osobie trzeciej; w takim wypadku obowiązani byli niezwłocznie zawiadomić zleceniodawcę o osobie i o miejscu zamieszkania swego zastępcy, a dodatkowo wskazany zastępca musiał legitymować się kwalifikacjami umożliwiającymi mu wykonanie zlecenia (musiał wchodzić w skład zespołu zleceniobiorców zabezpieczających dany obiekt lub realizować zadania o podobnym charakterze).

W umowach przewidziano również, że zleceniobiorcy ponosili odpowiedzialność za czynności swego zastępcy jak za swoje własne (umowy zlecenia zawierane z (...) s.c. – tom I akt kontroli (...)).

Umowy o niemal tożsamej treści jak w przypadku Agencji Ochrony Osób i Mienia (...) spółka cywilna były zawierane przy zatrudnianiu w (...) Organizacji (...) R. S.. Umowy z (...) różniły się jedynie zakresem obowiązków oraz indywidualną treścią w zależności od tego, kiedy i przez kogo umowa została zawarta, a ponadto w większości przypadków przewidywały również znacznie niższe wynagrodzenie, wynoszące ok. 200 zł brutto. Zgodnie z tymi umowami zleceniobiorcy zobowiązywali się wykonywać w cyklach miesięcznych dozór wewnętrzny lub zewnętrzny obiektu wskazanego przez zleceniodawcę. Oprócz umów zlecenia ubezpieczeni składali także oświadczenia, że są świadomi kwestii związanych z składkami ubezpieczeniowymi. R. S. osobom, które później podejmowały zatrudnienie w Agencji Ochrony Osób i Mienia (...) spółka cywilna wystawiał zaświadczenia o opłacaniu składek na ubezpieczenia społeczne (umowy zlecenia zawierane z (...) akta kontroli (...)).

W praktyce zdarzało się, że osoby wykonujące umowy zlecenia zawarte z (...) s.c. zawierały również umowy zlecenia z (...). Nie dotyczyło to jednak wszystkich osób wykonujących zlecenia w (...) s.c. albo w (...). O możliwości zawarcia umów zlecenia zleceniobiorcy (...) s.c. i (...) dowiadywali się od kolegów z pracy lub kierowników zmian, szefów ochrony lub koordynatorów z ramienia (...) s.c., taką informację przekazywał im również osobiście R. S. oraz współpracownicy (...) s.c.

W niektórych przypadkach zdarzało się, że zleceniobiorcy byli informowani o konieczności podpisania dodatkowych umów zlecenia z (...) lub z (...) w celu zapewnienia ubezpieczenia. Zleceniobiorcy najczęściej decydowali się na zawieranie dodatkowych umów zlecenia w celu zapewnienia sobie dodatkowego źródła dochodu, a w niektórych przypadkach w związku z informacją o konieczności podpisania dodatkowej umowy w celu objęcia ich ubezpieczeniem. W tej sprawie kontaktowali się z osobami nadzorującymi ich pracę w danym hotelu bądź bezpośrednio z R. S.. Często bywało tak, że dana osoba, wykonując zlecenie w (...) s.c. i pracując jako ochroniarz hotelu, realizowała jednocześnie umowę zlecenia zawartą z (...). Dotyczyło to zarówno ochroniarzy, jak i osób nadzorujących pracę ochroniarzy w danym obiekcie, takich jak szef czy kierownik ochrony (zeznania świadków: A. F., k. 102, P. S., k. 102 a.s., P. M. (2), k. 103-104 a.s., Ł. S., k. 104 -105 a.s., Ł. Ł., k. 105 a.s., A. G., k. 105 – 106 a.s., A. R., k. 106 a.s., M. N., k. 138 – 139 a.s., J. M., k. 139 – 140 a.s., B. T., k. 140 – 141 a.s., R. S., k. 141 - 143 a.s.).

Praca na rzecz (...) s.c. obejmowała typowe czynności związane z ochroną obiektów (osób i mienia) hotelowych, a czynności te były realizowane w stałych, określonych godzinach zgodnie z ustalonym grafikiem, najczęściej w systemie zmianowym 24/48h.

Z kolei umowy zlecenia zawierane z (...) obejmowały najczęściej czynności dodatkowe, takie jak czynności porządkowe, prace na portierni, przenoszenie bagaży gości hotelowych, a także czynności techniczne oraz związane z ochroną przeciwpożarową. Umowy zlecenia z (...) obejmowały również prace ochroniarskie, jednakże ochrona dotyczyła w większości przypadków innych obiektów niż w przypadku umów zlecenia zawieranych z (...) s.c. – parkingów, garaży, salonów jubilerskich, sklepów itp. W niektórych przypadkach zdarzało się, że ochrona dotyczyła hoteli, które zleceniobiorcy mieli ochraniać na podstawie umów zlecenia zawieranych z (...) s.c., przy czym odbywało się to na zasadzie dyżurów, w czasie których zleceniobiorcy mieli pozostawać w gotowości do wykonywania prac ochroniarskich, bądź też na zasadzie zastępstwa innych, nieobecnych w danym czasie pracowników ochrony danego hotelu. Czynności realizowane w ramach umów zawieranych z (...) miały charakter dorywczy i marginalny, w skali miesiąca zajmowały najwyżej kilka lub kilkanaście godzin pracy, rzadziej kilkadziesiąt. Prace ochroniarskie na rzecz (...) s.c. zleceniobiorcy wykonywali w ubraniach roboczych (garnitur, koszula, krawat), które były im zapewniane przez zleceniodawcę albo które zapewniali sobie sami, za co otrzymywali od spółki ekwiwalent pieniężny. Przy wykonywaniu prac na rzecz (...) zleceniobiorcy mieli natomiast zapewnione inne ubrania, adekwatne do wykonywanych czynności (np. spodnie bojówki, t-shirt). Wynagrodzenie za realizację umów zlecenia było wypłacane osobno z (...) s.c., a osobno z (...). Zleceniobiorcy podpisywali osobne listy płac, a poza tym w niektórych przypadkach wypłata wynagrodzenia przez zleceniodawców odbywała się w innych terminach. Wynagrodzenie było wypłacane przez osoby nadzorujące pracę zleceniobiorców w danym hotelu. Zdarzało się również, że wynagrodzenie za obie

umowy wypłacał zleceniobiorcom osobiście R. S.. Niektóre osoby wcześniej nawiązały stosunek pracy w (...) Organizacji (...) R. S., a dopiero po miesiącu bądź kilku miesiącach później z Agencją Ochrony Osób i Mienia (...) s.c. (zeznania świadków: A. F., k. 102 a.s., P. S., k. 102 a.s., P. M. (2), k. 103-104 a.s., Ł. S., k. 104 -105 a.s., Ł. Ł., k. 105 a.s., A. G., k. 105 – 106 a.s., A. R., k. 106 a.s., B. T., k. 140 – 141 a.s.).

Osobami, które miały zawarte umowy zlecenia zarówno z (...) s.c., jak i (...), byli m.in. ubezpieczeni:

- A. G. w okresie od 1.06.2012 r. do 31.12.2015 r.;

- T. C. w okresie od 1.09.2014 r. do 30.11.2014 r.;

- B. T. w okresie od 1.11.2014 r. do 31.01.2015 r.

- Ł. S. w okresie od 1.02.2012 r. do 31.12.2014 r.;

- Ł. Ł. w okresie od 1.08.2012 r. do 30.08.2015 r.;

- A. R. w okresie od 1.01.2013 r. do 31.12.2015 r.

W powyższych okresach ubezpieczeni otrzymywali wynagrodzenie z umowy zlecenia zawartej z (...) s.c. w wysokości 3.000 zł brutto oraz około 200 zł brutto z tytułu umowy zlecenia łączącej ich z (...) (teczka z oryginałami umów zlecenia (...), w tym: dotycząca Ł. S., dotycząca A. G., dotycząca T. C., dotycząca B. T., dotycząca Ł. Ł., dotycząca A. R. ; informacje dot. składek z systemu informatycznego ZUS – akta kontroli (...), kopie umów zlecenia– akta kontroli (...), zeznania świadków: Ł. S., k. 104 -105 a.s., Ł. Ł., k. 105 a.s., A. G., k. 105 – 106 a.s., A. R., k. 106 a.s., B. T., k. 140 – 141 a.s., J. M., k. 139 – 140 a.s., B. T., k. 140 – 141 a.s., R. S., k. 141 - 143 a.s.).

A. G. na podstawie umowy zlecenia zawartej z (...) s.c. pracował jako pracownik ochrony w hotelu (...), jego przełożonym był W. K. (1), otrzymywał od niego wynagrodzenie w kopercie. W (...) ubezpieczony wykonywał dodatkową dorywczą pracę na parkingu przy ul. (...) w W., gdzie zajmował się otwieraniem szlabanu, jego przełożonym był R. S. i on wręczał mu wynagrodzenie w kopercie (zeznania A. G., k. 105 – 106 a.s.).

T. C. na podstawie umowy o pracę zawartej z (...) s.c. pracował jako pracownik ochrony w wymiarze pełnego etatu. W (...) ubezpieczony wykonywał dodatkową dorywczą pracę na podstawie podpisanej umowy zlecenia (oświadczenie T. C. z dnia 1 czerwca 2008 r., raport (...) T. C. z 23 listopada 2008 r., umowa zlecenie z dnia 1 września 2014 r., umowa zlecenie z dnia 1 stycznia 2015 r. - teczka z oryginałami umów zlecenia (...)).

B. T. na podstawie umowy zlecenia zawartej z (...) s.c. pracował jako pracownik ochrony w hotelu (...) we W.. W (...) ubezpieczony wykonywał dodatkową dorywczą pracę polegającą na noszeniu bagaży, ponieważ dowiedział się o możliwości dorobienia, chciał skorzystać i podpisał umowę zlecenia, z tego tytułu otrzymywał dodatkowe wynagrodzenie płatne do ręki przez inną osobę niż ta która wypłacała wynagrodzenie z (...) s.c. (zeznania B. T., k. 140 – 141 a.s.).

Ł. S. na podstawie umowy zlecenia zawartej z (...) s.c. pracował jako pracownik ochrony w hotelu we W.. W (...) ubezpieczony wykonywał dodatkową dorywczą pracę polegającą na noszeniu bagaży w tym samym hotelu (zeznania Ł. S., k. 104 -105 a.s.).

Ł. Ł. na podstawie umowy zlecenia zawartej z (...) s.c. pracował jako pracownik ochrony w hotelu, J. M. nadzorował jego prace w hotelu. W (...) ubezpieczony wykonywał dodatkową dorywczą pracę polegającą na noszeniu bagaży i nadzorze parkingu, praca była nadzorowana głównie przez R. S. (zeznania Ł. Ł., k. 105 a.s.).

A. R. na podstawie umowy zlecenia zawartej z (...) s.c. pracował jako pracownik ochrony. W (...) ubezpieczony wykonywał dodatkową dorywczą pracę polegającą na noszeniu bagaży w hotelu. Wynagrodzenie otrzymywał w dwóch różnych kopertach, przywoził je A. K. (2) (zeznania A. R., k. 106 a.s.).

Nikt również nie zmuszał ww. zainteresowanych do podpisania jednocześnie dwóch umów zlecenia. Umowy i przedstawione im dokumenty wypełniali i podpisywali samodzielnie (zeznania: Ł. S., k. 104 -105 a.s., Ł. Ł., k. 105 a.s., A. G., k. 105 – 106 a.s., A. R., k. 106 a.s., B. T., k. 140 – 141 a.s., B. T., k. 140 – 141 a.s., R. S., k. 141 - 143 a.s.).

Równoległe do kontroli prowadzonej w (...) s.c., ZUS(...)Oddział w W. prowadził kontrolę w (...) w zakresie zgłaszania danych dla celów ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, o czym R. S. został zawiadomiony pismem z dnia 26 stycznia 2017r. Po przeprowadzeniu kontroli inspektorzy ZUS sporządzili protokół kontroli z dnia 3 marca 2017r., w którym zawarto tożsame wnioski

jak w przypadku protokołu kontroli z dnia 2 lutego 2017r. przeprowadzonej w (...) s.c.

i stwierdzono, że obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

od łącznych przychodów z rozdzielonych umów zlecenia dotyczy (...) s.c. Również

i w tym przypadku, w dniu 15 marca 2017r. zostały złożone zastrzeżenia do protokołu kontroli o tożsamej treści jak w przypadku zastrzeżeń do ustaleń protokołu kontroli

w (...) s.c. Nie zostały jednak uwzględnione przez organ rentowy (zawiadomienie z 26 stycznia 2017r., protokół kontroli z 3 marca 2017r., zastrzeżenia do protokołu kontroli z 14 marca 2017r. – akta kontroli (...)).

Po zakończeniu obu kontroli ZUS (...) Oddział w W. wydał w dniu 27 czerwca 2017r. szereg decyzji, w tym te dotyczące:

- A. G., (...)
- T. C., znak:(...),
- B. T., znak: (...)
- Ł. S., znak: (...)
- Ł. Ł., znak: (...)
- A. R., znak: (...)

W wymienionych decyzjach organ rentowy w stosunku do każdego z ubezpieczonych stwierdził na podstawie art. 38 ust. 1, art. 83 ust. 1 pkt 1 i 3, art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 2, art. 18 ust. 3 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 81 ust. 1 i 6, art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r.

o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, że ubezpieczeni jako osoby wykonujące pracę na podstawie umów o świadczenie usług wykonywanych u płatnika składek Agencja Ochrony Osób i Mienia (...) s.c. w okresach wskazanych w decyzjach, podlegali obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu z podstawami wymiaru składek na ubezpieczenia, które wynoszą:

- w przypadku A. G. – w okresie od 1 czerwca 2012r. do 31 grudnia 2015r.:

Miesiąc/rok	Podstawa wymiaru składek	Składka na ubezpieczenie zdrowotne	

na ubezpieczenia	na ubezpieczenie zdrowotne			
emerytalne i rentowe	wypadkowe			
od VI 2012r. do X 2013r.	3.200,00 zł	3.200,00 zł	2.839,68 zł	255,57 zł
od XI 2013r. do I 2014r.	5.200,00 zł	5.200,00 zł	4.614,48 zł	415,30 zł
od II 2014 r. do III 2015r.	3.200,00 zł	3.200,00 zł	2.839,68 zł	255,57 zł
IV 2014r.	710,00 zł	710,00 zł	630,05 zł	56,70 zł
od V 2015 r. do VII 2015 r.	3.210,00 zł	3.210,00 zł	2.848,55 zł	256,37 zł
od IX 2015 r. do XII 2015 r.	5.210,00 zł	5.210,00 zł	4.623,35 zł	416,10 zł

- w przypadku T. C. – w okresie od 1 września 2014r. do 30 listopada 2014r.:

Miesiąc/rok	Podstawa wymiaru składek	Składka na ubezpieczenie zdrowotne		
na ubezpieczenia	na ubezpieczenie zdrowotne			
emerytalne i rentowe	wypadkowe			
od IX 2012r. do XI 2013r.	3.100,00 zł	3.100,00 zł	2.750,94 zł	247,58 zł

- w przypadku B. T. – w okresie od 1 listopada 2014r. do 31 stycznia 2015r.:

Miesiąc/rok	Podstawa wymiaru składek	Składka na ubezpieczenie zdrowotne		
na ubezpieczenia	na ubezpieczenie zdrowotne			
emerytalne i rentowe	wypadkowe			
od XI 2014r. do XII 2014r.	3.100,00 zł	3.100,00 zł	2.750,94 zł	247,58 zł
I 2015 r.	1.210,00 zł	1.210,00 zł	1.073,75 zł	96,64 zł

- w przypadku Ł. S. – w okresie od 1 lutego 2012r. do 31 grudnia 2014r.:

Miesiąc/rok	Podstawa wymiaru składek	Składka na ubezpieczenie zdrowotne		
na ubezpieczenia	na ubezpieczenie zdrowotne			
emerytalne i rentowe	wypadkowe			
od II 2012r. do XII 2014r.	3.200,00 zł	3.200,00 zł	2.839,68 zł	255,57 zł

- w przypadku Ł. Ł. – w okresie od 1 sierpnia 2012r. do 30 sierpnia 2015r.:

Miesiąc/rok	Podstawa wymiaru składek	Składka na ubezpieczenie zdrowotne		
na ubezpieczenia	na ubezpieczenie zdrowotne			
emerytalne i rentowe	wypadkowe			
od VIII 2012r. do XII 2014r.	3.200,00 zł	3.200,00 zł	2.839,68 zł	255,57 zł
od I 2015r. do VIII 2015r. r.	3.210,00 zł	3.210,00 zł	2.848,55 zł	256,37 zł

- w przypadku A. R. – w okresie od 1 stycznia 2013r. do 31 grudnia 2015r.:

Miesiąc/rok	Podstawa wymiaru składek	Składka na ubezpieczenie zdrowotne		
na ubezpieczenia	na ubezpieczenie zdrowotne			
emerytalne i rentowe	wypadkowe			
od I 2013r. do IX 2014r. 2014r.	2.000,00 zł	2.000,00 zł	1.774,80 zł	159,73 zł
od X 2014r. do XII 2014r. r.	1.600,00 zł	1.600,00 zł	1.419,84	127,79zł
od I 2015r. do IV 2015r.	1.710,00 zł	1.710,00 zł	1.517,45 zł	136,57 zł

od V 2015 r. do VI 2015 r.	2.710,00 zł	2.710,00 zł	2.404,85 zł	216,44 zł
od VII 2015 r. do XII 2015r.	1.710,00 zł	1.710,00 zł	1.517,45 zł	136,57 zł

(decyzje ZUS z 27 czerwca 2017r. – akta rentowe dot. ubezpieczonych przy aktach spraw VII U 259/18, XIV U 2234/17, XIV U 2236/17, VII U 105/18, VII U 192/18).

Postanowieniami z dnia 8 listopada 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W., wskazując na oczywistą omyłkę, sprostował decyzje z dnia 27 czerwca 2017r. znak: (...) znak: (...), znak: (...), znak: (...) poprzez dodanie w nazwie płatnika składek nazwisk współników spółki cywilnej, tj. A. K. (1) i W. K. (1) (postanowienia z dnia 8 listopada 2017r. – akta rentowe dot. ubezpieczonych przy aktach spraw VII U 259/18, , XIV U 2236/17, VII U 105/18, VII U 192/18).

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie zgromadzonego w sprawie, wymienionego wyżej materiału dowodowego. Oceniając go, Sąd miał na względzie charakter przedmiotowej sprawy, która stanowi efekt przeprowadzonego przez organ rentowy postępowania kontrolnego odnośnie realizacji przez płatników składek obowiązków w zakresie zgłaszania do ubezpieczeń społecznych i ustalania podstaw wymiaru składek na ubezpieczenia. Istotne jest przy tym, że postępowanie kontrolne objęło łącznie kilkadziesiąt osób, które w różny sposób przedstawiały kwestie związane z zawarciem i realizacją umów zlecenia na rzecz (...) s.c. i (...). Miało to znaczenie dla oceny dowodów o tyle, że tło ustaleń faktycznych było wielowątkowe, przy czym z uwagi na podmiotowy zakres zaskarżonych decyzji, konieczne było skoncentrowanie się ściśle na tych okolicznościach, które miały znaczenie z punktu widzenia tych ubezpieczonych, którzy brali udział w rozpatrywanej sprawie.

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się na dowodach z dokumentów załączonych do akt sprawy, do akt rentowych, a także do akt kontroli przeprowadzonej w Agencji Ochrony Osób i Mienia (...) s.c. oraz w (...) Organizacji (...) R. S.. Dodatkowo uwzględniona została złożona przez pełnomocnika odwołujących się umowa spółki cywilnej (...) oraz aneksy do tej umowy, które, jako obrazujące zmiany osobowe w spółce, zostały ocenione jako istotne, a zarazem wiarygodne. Inna uwzględniona przez Sąd dokumentacja, zawarta w aktach organu rentowego, obejmowała przede wszystkim decyzje dotyczące ubezpieczonych, lecz również informacje dotyczące opłacania składek, wynikające z Kompleksowego Systemu Informatycznego ZUS. Z kolei w zakresie akt kontroli – Sąd oparł się w szczególności na dowodach w postaci umów zlecenia zawieranych z obiema firmami oraz list płac, a także na dokumentach obrazujących przebieg kontroli, takich jak protokół kontroli, zastrzeżenia płatników oraz stanowisko organu rentowego wobec tych zastrzeżeń. Część ustaleń stanu faktycznego Sąd poczynił także w oparciu o dowody osobowe w postaci zeznań wspomnianych świadków: A. F., P. S., P. M. (2), M. N., J. M., a także zainteresowanych R. S., A. G., B. T., Ł. S., Ł. Ł., A. R..

Zeznaniom zainteresowanego R. S. Sąd dał wiarę w przeważającej części m.in. odnośnie okoliczności wieloletniej współpracy ze współnikami (...) s.c. na podstawie umowy zlecenia oraz czynności, jakimi w ramach tej współpracy miał się zajmować, a także w zakresie, w jakim zainteresowany przedstawił specyfikę własnej działalności, w tym rodzaj świadczonych usług oraz osobne zawieranie umów z kontrahentami niezależnie od (...) s.c. Sąd miał na względzie również, że zainteresowany dość szczegółowo odniósł się do realizacji umów zlecenia zawieranych z A. G., T. C., B. T., Ł. S., Ł. Ł., A. R..

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadków A. F., P. S., P. M. (2), M. N., J. M., a także zainteresowanych A. G., B. T., Ł. S., Ł. Ł., A. R., którzy byli zatrudnieni w (...) s.c. i (...) na podstawie umów zlecenia, a tym samym posiadali wiedzę w zakresie specyfiki zatrudniania zleceniobiorców przez te firmy oraz realizowania powierzanych im obowiązków. Sąd dał wiarę świadkom w zakresie, w jakim wskazywali na odrębność czynności wykonywanych na rzecz obu tych

firm, a także innych aspektów realizacji umów zlecenia, takich jak sprawowanie nadzoru, wypłaty wynagrodzenia czy też używania innego rodzaju odzieży w zależności od tego, na podstawie której umowy zlecenia mieli dane czynności wykonywać.

Dowody z dokumentów, w zakresie w jakim Sąd Okręgowy oparł na nich swoje ustalenia, były wiarygodne, korespondowały ze sobą i tworzyły spójny stan faktyczny. Sąd nie znalazł podstaw do ich kwestionowania tym bardziej, że to co z nich wynika było zbieżne z tym, na co wskazują osobowe źródła dowodowe.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania zasługiwały na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należy, że decyzje wydane przez ZUS w niniejszej sprawie zostały błędnie skierowane do spółki cywilnej, a nie do jej współników. Pomimo dokonania postanowieniami z dnia 8 listopada 2017 r. sprostowań przez ZUS decyzji w tym zakresie nie udało się konwalidować tych czynności, albowiem sprostowano je „poprzez dodanie w nazwie płatnika składek nazwisk wszystkich współników spółki cywilnej tj. Agencja Ochrony Osób i Mienia (...), W. K. (1)”. Decyzje zaadresowano zatem do członków zarządu, którzy nie byli nimi w spornym okresie objętym decyzjami (tj. luty 2013 r. – grudzień 2015 r.). Wskazać bowiem należy, iż z załączonych do akt sprawy umowy spółki cywilnej i aneksów do umowy spółki wynika jednoznacznie, że w spornym okresie od lutego 2013 r. współnikami byli K. S. i P. M. (1), a od 1 marca 2013 r. także W. K. (1). W dniu 1 czerwca 2013 r. ze spółki wystąpił P. M. (1), a zatem współnikami pozostawali K. S. i W. K. (1). A. K. (1) do spółki przystąpił dopiero w dniu 1 kwietnia 2016 r., zaś z dniem 31 grudnia 2016 r. ze spółki wystąpił K. S.. W okresie objętym zaskarżonymi decyzjami (...) s.c. byli zatem K. S. i P. M. (1), a od 1 marca 2013 r. także W. K. (1), zaś P. M. (1) jedynie do 1 czerwca 2013 r. A. K. (1) przystąpił do spółki w późniejszym okresie tj. od 1 kwietnia 2016 r. Z uwagi na solidarną odpowiedzialność współników spółki cywilnej jako płatników składek na ubezpieczenie społeczne w spornym okresie adresatami poszczególnych decyzji co do podlegania ubezpieczeniom społecznym przez poszczególnych ubezpieczonych powinni być K. S., P. M. (1) i W. K. (1). Podnieść należy, że zarówno doktryna, jak i orzecznictwo stoją na stanowisku, że współnik wstępujący do spółki ponosi odpowiedzialność za jej zobowiązania powstałe od momentu jego wstąpienia do niej, a nie ponosi odpowiedzialności za długi powstałe wcześniej. Natomiast współnik występujący ze spółki, pomimo utraty swojego członkostwa, będzie ponosił odpowiedzialność za zobowiązania wynikające ze zdarzeń powstałych w czasie, kiedy był współnikiem (wyrok SN z dnia 24 sierpnia 1967 r., II CR 187/67, OSNCP 1968, nr 5, poz. 89).

Wskazać należy także, że zgodnie z art. 4 pkt 2a ustawy z 13 października 1981 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2019r., poz. 300), płatnikiem składek na ubezpieczenie społeczne pracowników jest pracodawca. Po myśli art. 3 k.p. pracodawcą jest jednostka organizacyjna, choćby nie posiadała osobowości prawnej, a także osoba fizyczna, jeżeli zatrudniają one pracowników. Spółka cywilna nie ma podmiotowości prawnej. Zgodnie z art. 86o § 1 k.c. zd. pierwsze, przez umowę spółki wspólnicy zobowiązują się dążyć do osiągnięcia wspólnego celu gospodarczego przez działanie w sposób oznaczony. Konsekwencją braku podmiotowości spółki cywilnej jest m.in. to, że stroną zawieranych umów, podmiotem praw i obowiązków, stroną postępowań sądowych czy administracyjnych są wszyscy wspólnicy, a nie spółka, natomiast za zobowiązania spółki odpowiadają solidarnie wspólnicy. W świetle art. 4 ust.1 ustawy z 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej za przedsiębiorcę nie może być uznawana jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej. Przedsiębiorcą w rozumieniu tego przepisu jest osoba fizyczna, osoba prawna oraz niemająca osobowości prawnej spółka prawa handlowego, która zawodowo we własnym imieniu podejmuje i wykonuje działalność gospodarczą. Za przedsiębiorców uznaje się współników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej. Podmiotami praw i obowiązków spółki są wszyscy wspólnicy łącznie i to oni są „zbiorowym” pracodawcą dla zatrudnionych pracowników. (...) spółki cywilnej są więc solidarnie płatnikiem składek na ubezpieczenie społeczne pracownika.

Reasumując w sprawach dotyczących podlegania ubezpieczeniom społecznym przez ubezpieczonych zatrudnionych w spółce cywilnej, strona będąca płatnikiem składek na te ubezpieczenie musi być reprezentowana przez wszystkich współników w okresie objętym sporem. Podejmowane w sprawie czynności procesowe mają bowiem podstawowe

znaczenie dla wszystkich współników spółki cywilnej, gdyż wynik sporu może prowadzić do powstania po ich stronie solidarnej odpowiedzialności za zobowiązania wobec organu rentowego. Jednakże, nawet gdyby uznać, że decyzje zostały przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydane w sposób prawidłowy to i tak w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy odwołania zasługiwałyby na uwzględnienie.

Kwestią sporną w rozpatrywanej sprawie było rozstrzygnięcie, czy trafne jest stanowisko organu rentowego, że przychód osiągnięty przez ubezpieczonych z tytułu wykonywania pracy na podstawie umów zlecenia zawartych (...) Organizacji (...) R. S. stanowi dla Agencji Ochrony Osób i Mienia (...) s.c. podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalno – rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne za okresy i w kwotach szczegółowo opisanych w kontrolowanych decyzjach.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, zwanymi dalej „zleceniobiorcami”, oraz osobami z nimi współpracującymi, z zastrzeżeniem ust. 4.

W myśl art. 9 ust. 2 u.s.u.s., w brzmieniu obowiązującym w okresie objętym kontrolą osoba spełniająca warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z kilku umów zleceń podlega obowiązkowo, ubezpieczeniom z tytułu tej umowy zlecenia, która została zawarta najwcześniej. Może ona jednak dobrowolnie, na swój wniosek, być objęta ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi także z pozostałych, wszystkich lub wybranych tytułów lub zmienić tytuł ubezpieczeń.

W przypadku zbiegu kilku tytułów ogólnych obowiązuje zasada pierwszeństwa w czasie, co oznacza, że obowiązek ubezpieczenia istnieje z tego tytułu, który powstał najwcześniej – przy czym możliwa jest zmiana tytułu ubezpieczenia. Już sama treść interpretowanego przepisu, odwołującego się wprost do art. 6 ust. 1 pkt. 4 u.s.u.s., nie pozostawia wątpliwości, że w zbiegu mogą pozostawać dwie lub więcej umowy zlecenia.

Zasady ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe określone są w art. 18 ust. 1 u.s.u.s., który stanowi, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 18a u.s.u.s. stanowi przychód o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10 u.s.u.s. Natomiast art. 18 ust. 3 u.s.u.s. stwarza obowiązek ustalenia podstawy wymiaru składek zgodnie z art. 18 ust. 1 u.s.u.s. wobec zleceniobiorców, jeżeli w umowie zlecenia określono odpłatność za jej wykonanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie.

Zgodnie z art. 12 ust. 1 u.s.u.s. ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Art. 13 pkt 2 ustawy o u.s.u.s. stanowi, że obowiązek ubezpieczeń zleceniobiorcy istnieje od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia umowy. Art. 20 ust. 1 cyt. ustawy wskazuje, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe i ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe.

Wobec treści art. 36 ust. 1, ust. 2 i ust. 4 w/w ustawy każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych. Obowiązek zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych osób określonych w art. 6 ust. 1 pkt 4 należy do płatnika składek. Zgłoszeń, o których mowa w ust. 2 i 3, dokonuje się w terminie 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczenia.

Przenosząc rozważania na kanwę niniejszej sprawy wskazać należy, że organ rentowy błędnie przyjął, że umowy cywilnoprawne zawierane z ubezpieczonymi przez Agencję Ochrony Osób i Mienia (...) s.c. oraz przez (...) Organizacji (...) R. S. obejmowały w istocie jeden stosunek zobowiązaniowy i w związku z tym, jako że podstawowym podmiotem zatrudniający zleceniobiorców była Agencja Ochrony Osób i Mienia (...) s.c. powinna ona naliczyć należne składki przyjmując do podstawy wymiaru łączny dochód z tytułu obu umów rozdzielonych wyłącznie formalnie.

Podnieść należy, że nie potwierdziły się ustalenia poczynione przez organ rentowy, wskazujące na to, że wszyscy pracownicy podpisali umowy w obu firmach, oraz, że zatrudnienie w jednej z firm było uzależnione od podpisania umowy z drugą firmą. Zarówno świadek A. F., P. S., jak i P. M. (2) wskazywali, że wcześniej nawiązali stosunek pracy w (...) Organizacji (...) R. S., a dopiero po miesiącu bądź kilku miesiącach później z Agencją Ochrony Osób i Mienia (...) s.c. Informacja o tym, że istnieje możliwość zatrudnienia w Agencja Ochrony Osób i Mienia (...) s.c. była im przekazywana przez kolegów zatrudnionych w (...) Organizacji (...) R. S., nie zaś jak wskazywał organ rentowy przez R. S.. Wszyscy świadkowie zaprzeczyli, że istniała taka zależność pomiędzy pracą w obu firmach, jednocześnie wskazując, że to z ich inicjatywy dochodziło do podpisywania umów zlecenia zarówno z Agencją Ochrony Osób i Mienia (...) s.c. jak i z (...) Organizacji (...) R. S..

Wskazać należy, że umowy między zleceniobiorcami, a firmą Agencja Ochrony Osób i Mienia (...) S.C. oraz (...) Organizacji (...) R. S., wbrew stanowisku organu rentowego, nie zawsze były podpisywane w tym samym dniu i na podobnych warunkach. Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego zainteresowani najpierw zawierali umowy ze spółką Agencja Ochrony Osób i Mienia (...) s.c. tj. zaś dopiero później z (...) Organizacji (...) R. S.. Co więcej wynagrodzenie w (...) Organizacji (...) R. S. wynosiło około 200 zł zaś w Agencja Ochrony Osób i Mienia (...) s.c. od 1.610,00 zł do 5.200,00 zł. Powyższe w ocenie Sądu wskazuje, że zleceniodawcy wbrew ustaleniom dokonanym przez organ rentowy traktowali każdego zleceniobiorcę odmiennie w zależności od ilości wykonywanej przez nich pracy oraz powierzonym im czynnościom. Świadkowie wskazywali także, że często zmienili zatrudnienie, niejednokrotnie powracając do byłych zleceniodawców ze względu na zmiany stawek.

Wskazać należy, że ustawodawca nie uzależnił obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym od charakteru czynności jakie wykonuje ubezpieczony. W szczególności w żadnym wypadku ustawodawca nie powiązał konieczności podlegania ubezpieczeniom społecznym z dorywczym charakterem wykonywanych czynności. Jak już wskazano powyżej osoba spełniająca warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z kilku umów zleceń podlega obowiązkowo, ubezpieczeniom z tytułu tej umowy zlecenia, która została zawarta najwcześniej. Może ona jednak dobrowolnie, na swój wniosek, być objęta ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi także z pozostałych, wszystkich lub wybranych tytułów lub zmienić tytuł ubezpieczeń. W okolicznościach niniejszej sprawy nie sposób ustalić, która z umów podpisywanych tego samego dnia była podpisana jako pierwsza. Należy uznać, że wybór wskazania płatnika u którego ubezpieczeni podlegali obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu, należał do zleceniobiorców, którzy mieli możliwość na swój wniosek zostać objęci ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi także w Agencji Ochrony Osób i Mienia (...) s.c., bądź też u innych płatników.

Jak wynika z ustaleń faktycznych Agencja Ochrony Osób i Mienia (...) s.c. dysponowała oświadczeniami każdego ze zleceniobiorców składanych przy zawieraniu umów zleceń, w których oświadczały oni wprost, że podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu u innego płatnika. Powyższa okoliczność pośrednio wynika z zastrzeżeń do ustaleń protokołu kontroli, w którym wskazano, że zespół kontrolujący powyższą okoliczność pominął. Natomiast w (...) o sposobie rozpatrzenia zastrzeżeń do protokołu kontroli znalazł się zapis, iż „za nietrafiony uznano argument, pominięcia faktu, że płatnik dysponował oświadczeniami każdego ze zleceniobiorców, które składali przy zawieraniu umów zleceń”. W ocenie Sądu powyższe wskazuje, że pomimo, że oświadczenia te nie znalazły się aktach kontrolnych, to organ rentowy wprost przyznał, że takimi oświadczeniami płatnik dysponował. Ponadto R. S. wprost przyznał, że wystawiał pracownikom zaświadczenia o opłacaniu składek na ubezpieczenia za te osoby, które podejmowały zatrudnienie również w Agencji Ochrony Osób i Mienia (...) s.c.

Organ rentowy wskazywał na informowanie przez R. S. zleceniobiorców podpisujących umowy z (...) Organizacji (...) R. S. o konieczność podpisywania umów z płatnikiem Agencją Ochrony Osób i Mienia (...) S.C. jednakże w świetle zeznań świadków twierdzenia te się nie potwierdziły. Świadkowie A. F., P. M. (2), wskazywali, że „ani panowie K. i K. nie uzależniali pracy od współpracy z panem S., ani pan S. nie uzależniał pracy u niego od pracy w Agencji Ochrony Osób i Mienia (...) s.c.” Ponadto świadek P. M. (2) potwierdził, że to nie R. S. polecał im pracę w Agencji Ochrony Osób i Mienia (...) s.c., tylko koledzy wskazywali im na możliwość zatrudnienia na umowę zlecenia u w/w płatnika.

Nie znalazły potwierdzenia w ustalonym stanie faktycznym również twierdzenia dotyczące dokonywania wypłaty wynagrodzenia z obu stosunków zlecenia przez R. S., a jedynie potwierdziło się, że R. S. sporadycznie przywoził wynagrodzenie z tytułu zlecenia spółki Agencji Ochrony Osób i Mienia (...) s.c. Istotne jest jednak to, że wynikało to z podpisanej między nim, a Agencją Ochrony Osób i Mienia (...) s.c. umowy zlecenia m.in. dotyczącej nadzoru nad pracownikami Agencja Ochrony Osób i Mienia (...) s.c. Tym niemniej wskazać należy, że zawsze wynagrodzenie to było wręczane w oddzielnych kopertach szefowi ochrony hotelu bądź dowódcy zmiany zbiorczo, którzy przekazywał je dalej pracownikom, od obydwu zleceniodawców w osobnych kopertach. Nie znalazła pokrycia w zeznaniach świadków także okoliczność, na którą wskazywał organ rentowy, jakoby ubezpieczeni często nie wiedzieli, że pracę świadczą dla dwóch różnych podmiotów. Jak wynika z zeznań przesłuchanych świadków/zainteresowanych doskonale zdawali oni sobie sprawę, że są zatrudnieni w dwóch różnych firmach, co wynikało nie tylko z różnej lokalizacji wykonywania usług dla obu zleceniodawców, ale także z zupełnie innego rodzaju pracy. Ponadto zleceniodawcy każdorazowo musieli zmienić odzież, ubranie służbowe, garnitur, koszulę i krawat, w którym świadczyli obowiązki w ramach zlecenia dla Agencja Ochrony Osób i Mienia (...) s.c. na odzież roboczą, w której świadczyli usługi porządkowe w (...) Organizacji (...) R. S.. Świadkowie wskazywali, że obaj zleceniodawcy zaopatrywali ich w odpowiednią dla danego rodzaju świadczonej pracy odzież służbową z logo (...) R. S. bądź napisem ochrona przez Spółkę Agencja Ochrony Osób i Mienia (...) s.c. Nie znalazły potwierdzenia również twierdzenia organu rentowego, że R. S. w Agencji Ochrony Osób i Mienia (...) s.c. pełni funkcję dyrektora. Powyższe nie wynika ani z przedłożonych dokumentów, ani z zeznań świadków/zainteresowanych.

Mając powyższe rozważania na względzie Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że umowy cywilnoprawne zawierane z ubezpieczonymi przez płatników (...) Organizacji (...) R. S. oraz Agencją Ochrony Osób i Mienia (...) s.c. obejmowały w istocie dwa, niezależne stosunki zobowiązaniowe, a tym samym nie służyły obejściu prawa, na co wskazywał Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Uwzględniając powołaną argumentację, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 27 czerwca 2017 roku, w sposób wskazany w pkt 1-6 wyroku.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć (...)

MW